

musliman sa svojom djecom*

Dr. Muhammed
Ali el-Hašimi.

Djeca su čovjeku radost i veselje u životu. S njima je život slađi. Čovjek, nakon Allaha, u djecu svoje nade polaže. Njihovim bereketom nafaka pristiže, rahmet silazi a nagrada se uvećava.

Međutim, sve je ovo ovisilo o odgoju djece i njihovom ispravnom podizanju koje ih čini stubovima hajra, faktorima dobročinstva i izvorima sreće. Čovjeku čija djeca posjeduju takav odgoj ona su, uistinu, dunjalučki ukras. Tako ih Allah opisuje Svojim riječima:

*Bogatstvo i sinovi su ukras na ovom svijetu...*¹

Zato je Vjerovjesnik, s.a.v.s., između ostalog činio dovu i za one koji su željeli povećavati svoj imetak i broj djece.

Enes, r.a., prenosi da je ušao kod Vjerovjesnika, s.a.v.s., a s njim njegova majka i njegova tetka. Vjerovjesnik, s.a.v.s., je s njima klanjao i zamolio za njih svako dobro. Enesova majka je rekla: "Poslaniče, tvoj mali sluga, zamoli Allaha i za njega!" On je i za njega činio dovu za svako dobro a na kraju svoje dove ja kazao: "Allahu moj, Ti mu

podaj mnogo imetka i mnogo djece, i podaj mu u tome bereket."²

Međutim, kada roditelji zanemare odgoj svoje djece i njihovo pozitivno usmjerenje, ona im budu stalni belaj, muka, nevolja, nesreća i briga koja im po cijelu noć zaspati ne da i koja ih slama po cijeli dan.

RODITELJ SHVAĆA SVOJU VELIKU ODGOVORNOST PREMA VLASTITOJ DJECI

Savjestan i istinski musliman shvaća svoju veliku odgovornost spram vlastite djece koju je rodio i tako donio na svijet jer čuje glas Kur'ana koji o tome govori: *O vi koji vjerujete, sebe i porodice svoje čuvajte od vatre čije će gorivo ljudi i kamenje biti...*³

On čuje i glas Resuli-ekrema koji ga stavlja pred veliku odgovornost u životu: "Svaki od vas je pastir i svaki će odgovarati za svoje stado! Imam je pastir i odgovoran je za svoje stado; muškarac je pastir u svojoj porodici i odgovoran je za svoje stado; žena je pastirica u kući svoga muža i odgovorna je za svoje stado; sluga je pastir u imetku svog gospodara i odgovoran je za svoje stado! Svaki od vas je pastir i svaki će odgovarati za svoje stado!!!"⁴

Ovo je velika odgovornost kojom je islam obavezao sve ljude skupa, ne izostavljajući nikoga. Shodno tome, roditelje je učinio odgovornim za čisti islamski odgoj svoje djece i za njihovo pozitivno usmjerenje utemeljeno na visokim moralnim kvalitetima. O tim kvalitetima govori Resuli-ekrem kada tvrdi da je poslan jedino sa zadatkom da te vrijednosti upotpuni i učvrsti ili među ljudima. On kaže:

"Poslan sam da usavršim najbolje moralne vrednote!"⁵

Nema većeg dokaza za veličinu odgovornosti roditelja za svoju djecu i njihovo odgajanje u pokornost Allahu i Njegovom Resulu i izvršavanju naredenog, od izjave uleme - da svaka kuća nužno mora čuti riječi Resuli-ekrema koji kaže:

"Naređujte svojoj djeci namaz već u sedmoj godini njihovog života, a u desetoj ih za to i udarite..."⁶

Svaka kuća koja čuje ovaj hadis pa nakon toga ne bude naređivala svojoj djeci nauku još u sedmoj godini njihovog života, niti ih

bude tukla ako u desetoj budu izostavljala namaz, u toj kući se, onda, principi dina potcjenjuju. Roditelji su u takvoj kući grješnici koji će pred Allahom odgovarati za to potcjenjivanje.

Kuća je gnijezdo u kojem pticima raste prvo paperje. Ona je sredina u kojoj se oni razvijaju. To je sredina u kojoj se formiraju njihove ambicije, karakter, ličnost. Odatle se ukazuje na veliku ulogu roditelja u vođenju brige u tim mehkim i nježnim pupoljcima, u njihovom osiguravanju adekvatne hrane za njih, i u njihovom bitnom usmjerenju u kojem će se ravnomjerno odgajati njihovo tijelo, um i duša.

U ODGOJU DJECE KORISTI NAJBOLJE METODE

Oprezan i razborit musliman-roditelj, otac ili majka, razumije psihička stanja svoje djece. On im na najbolji način prilazi, i ulazi u dubinu njihovog čistog i čednog unutrašnjeg svijeta, te ih formira i usmjerava koristeći pri tome najljepše metode.

On im se umiljava na različite načine, približava im se i vodi računa o njihovom intelektualnom nivou i životnoj dobi. On se s njima igra, ljubazan je, šali se s njima, i govori im riječi pune ljubavi, nježnosti i pažnje koje su im drage pa ga oni zavole. Tada iskreno, gorljivo i sa nestrpljenjem očekuju i prihvaćaju njegove smjernice. Njihova pokornost njemu i izvršenje njegovih naređenja tada im iz srca potječu. Velika je razlika između poslušnosti koja je zasniiva na ljubavi, poštovanju, uvažavanju i čvrstoj vezi, i pokornosti bazirane na grubosti, sili, ponižavanju i prisilnom potčinjavanju. Prva je trajna i čvrsta, a druga privremena i krhka. Vrlo brzo nestane nakon trajnog ili privremenog prestanka te grubosti i sile.

Ima ljudi koji smatraju da predugo druženje oca sa djecom i dugi razgovori s njima smanjuju kod njih njegov očinski autoritet i odgojnu snagu. Ovo je očita greška. Blag odnos prema djeci je uspješan i mudar odgojni metod kojemu poziva savremena pedagogija danas, a kojemu poziva sam Resul, s.a.v.s., i riječju i djelom, evo već više od četrnaest stoljeća.

Alejhissem je poredao Abdullaha, Ubejdullaha i Kusejjira, sinove Abbasove, r.a., a potom rekao: “Ko mi prvi dođe imat će to i to!!!” Oni su se potrčali do njega i popadali mu po leđima i prsima, a on ih je ljubio.”

U poglavlju “Edeb pojedinca” Buharija iznosi, a i Taberani, od Ebu Hurejre, da je Vjerovjesnik, s.a.v.s, za ruku uhvatio Hasana, ili Husejna, r.a., a zatim stavio njegova stopala na svoje stopalo i potom kazao: “Rasti!!!”

Resulullah, s.a.v.s., se, često iznoseći Hasana i Husejna, r.a., pokazuje kao izvrstan pedagog Njegova nježnost i samilost prema njima se pokazuje najboljim primjerom očevima i djedovima svih vremena i prostora, kako bi bili dobri i blagi prema tim sitnim i nježnim biljkama, bez obzira na neko svoje dostojanstvo, ugled, moć.

Ima jedan hadis kojeg prenose Ahmed i Nesai od Šeddada koji kaže: “Vjerovjesnik, s.a.v.s, je izašao noseći Hasana, ili Husejna. Prošao je naprijed, pa ga je spustio. Potom je tekbirom započeo namaz. Čineći sedždu oduljio ju je. Podigao sam glavu i vidio dijete na njegovim leđima. Vratio sam se svojoj sedždi. Kada je on završio svoj namaz, rekli su: “O Allahov Poslaniče, oduljio si?! On reče: “Moje dijete mi se popelo na leđa pa mi je bilo mrsko da ga požurujem dok ne zadovoljiš svoju potrebu.”⁷

Ovakav treba biti odnos muslimana prema svojoj djeci. On se s njima druži, nježan je, šali se s njima i zabavlja, unoseći u njihova srca sreću i radost kada god može i kada god za to nađe slobodnog vremena. **m**

S arapskog preveo Sead Seljubac

Fusnote

^{*} Odlomak iz knjige: Dr. Muhammed Ali el-Hašimi. *Ličnost muslimana u svijetlu Kur'ana i sunneta*, Bejrut, 1993., str. 91-94.

¹ El-Kehf 46.

² Prenose ga Buhari i Muslim

³ Et-Tahrim, 6.

⁴ Muttefekun alejh

⁵ Prenosi ga Buhari u poglavlju “Edeb pojedinaca”; imam Malik u *Muvetta-u* i Imam Ahmed u *Musnedu*

⁶ Prenose ga Ahmed Ebu Advud i Hakim. Sened mu je dobar

⁷ Prenose ga Ahmed i Nesai sa sahih-senedom